

LYYRAN RENGASSUMU

Lyyran rengassumu on planetaarinen sumu. Tällaiset sumut ovat elinkaarensa lopussa olevia tähtiä, jotka ovat puhaltaneet ulkokerroksensa avaruuteen. Näemme nämä ainekset rengasmaisina sumuina avaruudessa.

Rengassumu sijaitsee noin 2000 valovuoden etäisyydellä. Sen todellinen läpimitta on noin 0,3 valovuotta.

Lyyran rengassumun näkemiseen tarvitaan kaukoputki.

Planetaariset sumut

Planetaariset sumut ovat tähden elinkaaren mahdollinen päätösvaihe. Jättiläisvaiheeseen joutunut tähti saattaa puhaltaa tähtituulen vaikutuksesta ulko-osansa avaruuteen hitaasti laajenevaksi kuoreksi. Tämä on huomattavasti rauhallisempi tapahtuma kuin supernovaräjähdyks, joka on tyyppillinen raskaan tähden loppuvaihe.

Planetaarinen on sumu varsin lyhyt vaihe tähtien kehityksessä. Muutamassa kymmenessä tuhanessa vuodessa sumu leviää ja sekoittuu ympäröivään tähtienväliseen aineeseen.

Laajeneva kaasukupla näkyy renkaana tai pyöreänä levynä. Sumu näyttää rengasmaiselta, koska keskeltä näemme helpommin suoraan ohuen kaasukuoren läpi.

Planetaarisissa sumuilla on himmeä keskustähti

Lyyran rengassumu

Lyyran rengassumu on melko tyyppillinen planetaarinen sumu. Se sijaitsee meistä noin 2000 valovuoden päässä ja sen todellinen halkaisija on noin 0,3 valovuotta. Rengassumu on varsin nuori. Sillä on ikää ehkä korkeintaan 5500 vuotta.

Näkyminen

Lyyran rengassumu sijaitsee Lyyran β - ja γ -tähtien välissä. Sen näkyy pienelläkin kaukoputkella pienenä levynä. Rengasmaisen rakenne näkyy 10–15 cm:n kaukoputkella. Kohteen pienen läpimitan vuoksi suurehkosta suurennuksesta on hyötyä. Sumun keskustähti näkyy noin 25 cm:n teleskoopilla.

Muuta

Nimitys planeetarinen sumu on hiukan harhaanjohtava. Näillä sumuillahan ei ole mitään tekemistä planeettojen kanssa. Nimensä kohteet saivat 1800-luvulla. Sen ajan havaintovälineillä sumut muistuttivat kaukaisia planeettoja.

Numerotietoja

Ikä	5500 vuotta
Etäisyys	2000 ly
Läpimitta (tod.)	0,3 ly
(näenn.)	71"
Kokonaiskirkkaus	8,8 mag